

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvada

<p>1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės (toliau – KPT) nustatymas (veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, jos (-ų) trumpas aprašymas).</p>	<p>KPT nustatymas atliktas viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūroje (toliau – CPVA). KPT nustatymas atliktas CPVA veiklos srityje – projektų pirkimų priežiūra ir kontrolė 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų ir 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programose (toliau – Programos) bei Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonėje (toliau–EGADP).</p>
<p>2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus subjekto KPT nustatymą</p>	<p>Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo–Kokybės užtikrinimo skyriaus vyresnioji teisininkė Erika Patupytė; Kokybės užtikrinimo skyriaus vadovė Daina Sirvydienė (KPT nustatymo atlikimo kuravimas).</p>
<p>3. KPT nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis.</p>	<p>2021 m. rugsėjo 1 d.–2022 m. rugsėjo 30 d.</p>
<p>4. Nustatytos rizikos, jų lygiai, suskirstymas pagal svarbą</p> <p>I (R) Darbuotojų trūkumas ir darbo krūvis, kas sąlygoja nesavalaikį su pirkimų priežiūra ir kontrole susijusių veiksmų atlikimą ir sprendimų priėmimą. „Rekomenduota padidinti CPVA Pirkimų ir pažeidimų prevencijos skyriaus darbuotojų skaičių, įvertinus reikiamą poreikį, ir spręsti dėl darbo krūvio mažinimo“.</p> <p>II (R). Teisinio reglamentavimo trūkumai.</p> <p>(a) Rekomenduota reglamentuoti Pirkimų priežiūros procedūroje, kuri reguliuoja 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir EGADP pirkimų priežiūrą ir kontrolę projektuose, Paskesnės pirkimų patikros atrankos tvarką ir (arba) paskesnės pirkimo dokumentų patikros neatlikimo kriterijus (kokiais atvejais neatliekama);</p> <p>(b) Rekomenduota Programų ir EGADP Pirkimų priežiūros procedūrose reglamentuoti pakartotinius atliktų Paskesnės pirkimų patikrų atlikimo procesus.</p>	

POVEIKIS	Katastrofinis	5	10	15	20	25
	Kritinis	4	8	12	16	20
	Pastebimas	3	6 I(R)	9	12	15
	Žemas	2 II(R)	4	6	8	10
	Nereikšmingas	1	2	3	4	5
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						
4.1. Raudonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)						
4.2. Geltonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)				Darbuotojų trūkumas ir darbo krūvis (6 balai)		
4.3. Žalias rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)				Teisinio reglamentavimo trūkumai (2 balai)		
Kita informacija						
5. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimo priemonių taikymo				<p>I (R) Rekomenduota padidinti CPVA Pirkimų ir pažeidimų prevencijos skyriaus darbuotojų skaičių, įvertinus reikiamą poreikį, ir spręsti dėl darbo krūvio mažinimo.</p> <p>II (R) (a) Rekomenduota reglamentuoti Pirkimų priežiūros procedūroje, kuri reguliuoja 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir EGADP pirkimų priežiūrą ir kontrolę projektuose, Paskesnės pirkimų patikros atrankos tvarką ir (arba) paskesnės pirkimo dokumentų patikros neatlikimo kriterijus (kokiais atvejais neatliekama); (b) Rekomenduota Programų ir EGADP Pirkimų priežiūros procedūrose reglamentuoti pakartotinius atliktų Paskesnės pirkimų patikrų atlikimo procesus.</p>		
6. Kitos pastabos						
7. Priedai				Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados priedas Nr. 1		

	Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros veiklos sričių, kuriose galimai egzistuoja KPT, nustatymo ir vertinimo aprašymas priedas Nr. 2.
Išvadą parengęs asmuo: Kokybės užtikrinimo skyriaus vyresnioji teisininkė Erika Patupytė	

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados priedas Nr. 1	
1. Rizika (pavadinimas, lygis)	Žema Vidurkis 4 balai (žema pagal I rizikos veiksnį, labai žema pagal II rizikos veiksnius).
2. Veiklos sritis (-ys) ir viešojo sektoriaus subjekto administracijos padalinys (-iai), kuriame (-iuose) ji nustatyta.	Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros Struktūrinių ir investicijų fondų programa
3. Esama padėtis (situacijos aprašymas):	<p>Korupcijos pasireiškimo atvejų ir pasitvirtinusių pranešimų apie korupciją vertinamu laikotarpiu nebuvo fiksuota.</p> <p>Darbuotojų trūkumas ir darbo krūvis. Nustatytas žmoniškųjų išteklių trūkumas CPVA Pirkimų ir pažeidimų prevencijos skyriuje ir tai gali sąlygoti ir sudaryti pagrindą korupcijos apraiškoms atsirasti („nenoras pastebėti“ tikrinamų pirkimų galimų pažeidimų (galimai sąlygotas pašalinės įtakos, bet ir dėl galimo darbinio nuovargio)). Šioje srityje korupcijos pasireiškimo tikimybė žema (6 balai). Rekomenduota padidinti CPVA Pirkimų ir pažeidimų prevencijos skyriaus darbuotojų skaičių, įvertinus reikiamą poreikį, ir spręsti dėl darbo krūvio mažinimo.</p> <p>Teisinis reglamentavimas – korupcijos pasireiškimo tikimybė dėl teisinio reglamentavimo trūkumų žema, veiksmai ir procesai iš esmės aiškiai reglamentuoti, kontrolės priemonės numatytos.</p> <p>Nustatyti šie teisinio reglamentavimo trūkumai ir siūlomos priemonės:</p> <p>(a) CPVA direktoriaus 2022 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. 2022/8-374 patvirtintos Pirkimų priežiūros procedūros (skirta 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir EGADP projektams) 49 punkte įtvirtinta nuostata, jog projektų vadovas, gavęs pirkimo dokumentus patikrai, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas įvertina, ar pateiktam pirkimui turi būti atlikta paskesnė pirkimo patikra, ir nustatęs, kad pirkimui neturi būti atliekama paskesnė pirkimo patikra, projektų vadovas gali priimti sprendimą nevykdyti paskesnės pirkimo patikros. Tokio pobūdžio reguliavimas, suteikiant projekto vadovui priimti sprendimą nepagrįstą jokiais paskesnės pirkimo atrankos kriterijais, sietinas su galimu projekto vadovo subjektyviu pirkimo dokumentų vertinimu ir sprendimo priėmimu bei galimu korupcijos apraiškų pasireiškimu. Rekomenduota Pirkimų priežiūros procedūroje reglamentuoti Paskesnės pirkimų patikros atrankos tvarką ir (arba) paskesnės pirkimo dokumentų patikros neatlikimo kriterijus.</p> <p>(b) Pirkimų priežiūros procedūrose dėl 2014–2020 metų Europos sąjungos struktūrinių ir investicijų fondų veiksmų programos projektų, 2021-2027 m. Europos</p>

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo
1 priedas

	<p>Sjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės projektų, nėra įtvirtinto proceso atlikti pakartotinius atliktų Paskesnės pirkimų patikros vertinimus, pvz., gavus informaciją, turinčios įtakos atliktų paskesnės pirkimų patikros vertinimo rezultatams. Rekomenduota reglamentuoti pakartotinius atliktų Paskesnės pirkimų patikrų atlikimo procesus, siekiant sumažinti galimą korupcijos pasireiškimo atsiradimą.</p> <p>Teisinio reglamentavimo srityje korupcijos pasireiškimo tikimybė labai žema. Reikalingi neįžymūs teisinio reglamentavimo nurodyti pakeitimai (2 balai).</p>		
<p>4. Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai: I. Darbuotojų trūkumas ir darbo krūvis; II. Teisinio reglamentavimo trūkumai;</p>			
<p>5. Siūlomos rizikos mažinimo ir nustatytų jos veiksnių pašalinimo priemonės:</p>			
Nr.	Priemonės aprašymas	Atsakingas subjektas:	Įvykdymo terminas:
1.	Reglamentuoti Pirkimų priežiūros procedūroje, kuri reguliuoja 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir EGADP pirkimų priežiūrą ir kontrolę projektuose, Paskesnės pirkimų patikros atrankos tvarką ir (arba) paskesnės pirkimo dokumentų patikros neatlikimo kriterijus.	Procesų valdymo skyrius	2023 m. III ketv.
2.	Programų ir EGADP Pirkimų priežiūros procedūrose reglamentuoti pakartotinius atliktų Paskesnės pirkimų patikrų atlikimo procesus.	Procesų valdymo skyrius	2023 m. III ketv.
3.	Padidinti CPVA Pirkimų ir pažeidimų prevencijos skyriaus darbuotojų skaičių, įvertinus reikiamą poreikį, ir spręsti dėl darbo krūvio mažinimo.	Personalo skyrius ir Pirkimų ir pažeidimų prevencijos skyrius	2023 m. II ketv.
<p>Kitos pastabos:</p>			
1.			
2.			

CENTRINĖ PROJEKTŲ VALDYMO AGENTŪRA

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS CENTRINĖS PROJEKTŲ VALDYMO AGENTŪROS VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE GALIMAI EGZISTUOJA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMO IR VERTINIMO APRAŠYMAS

2022-11-23

Vilnius

2021 m. rugsėjis – 2022 m. rugsėjis
(analizuotas laikotarpis)

1. VEIKLOS SRITIES ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau–KPI) 10 straipsniu, Specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau–STT) direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau–Rekomendacijos), Korupcijos prevencijos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 1K-261 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. gegužės 17 d. įsakymo Nr. 1K-179 redakcija) (toliau – Aprašas), viešojoje įstaigoje Centrinėje projektų valdymo agentūroje (toliau–CPVA) atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija (toliau – FM) 2022-09- 16 raštu Nr. (12.36E)-6K-2205544 pavedė CPVA, vadovaujantis Aprašo III skyriaus „Korupcijos prevencijos priemonės“ ketvirtajame skirsnyje „Korupcijos pasireiškimo tikimybė“ nuostatomis, įvertinti ir nustatyti, ar yra ir kokia yra korupcijos pasireiškimo tikimybė (toliau – KPT) CPVA veiklos srityje – projektų pirkimų priežiūra ir kontrolė. FM 2022 m. spalio 3 d. patikslino minėtą veiklos sritį, pavedant įvertinti KPT CPVA veiklos srityje – projektų pirkimų priežiūra ir kontrolė 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų ir 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programose (toliau – Programos) bei Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonėje (toliau–EGADP).

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą (toliau–KPT vertinimas) atliko už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą CPVA atsakingas asmuo–Kokybės užtikrinimo skyriaus vyresnysis teisininkas.

Vykdamas Aprašo III skyriaus „Korupcijos prevencijos priemonės“ ketvirtajame skirsnyje „Korupcijos pasireiškimo tikimybė“ nuostatas ir Rekomendacijas, veiklos analizės KPT nustatyti, už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą CPVA atsakingas asmuo–Kokybės užtikrinimo skyriaus vyresnysis teisininkas parengė su analizuotina ir vertintina minėta veiklos sritimi susijusį klausimą, kurio klausimai susiję su esminėmis korupcijos riziką sąlygojančiomis prielaidomis.

Klausimynas buvo pateiktas CPVA skyrių vadovams, darbuotojams, vykdančioms projektų pirkimų priežiūrą ir kontrolę Programose bei EGADP. Praveisti pokalbiai su Proceso valdymo skyriaus procesų valdymo vadovais. Pokalbių metu tikslinami atsakymai į pateiktus klausimus.

Vertinimo metu išnagrinėti šie teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“;
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimas Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“;
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 25 d. nutarimas Nr. 1322 „Dėl pasirengimo administruoti Europos Sąjungos lėšas ir jų administravimo“
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gegužės 18 d. nutarimas Nr. 507 „Dėl Lietuvos Respublikai iš Pristatymo prie „Brexit’o“ rezervo skirtų lėšų administravimo“;
5. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymas Nr.1K-316 „Dėl projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“;
6. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. liepos 2 d. įsakymas Nr. 1K-237 „Dėl funkcijų paskirstymo įgyvendinant 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą“;
7. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymas Nr. 1K-237 „Dėl 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“, kuriuo patvirtintos 2021-27 m. ES investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano "Naujos kartos Lietuva" administravimo taisyklės, Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės ir Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklės;
8. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 28 d. įsakymas Nr.1K-337 „Dėl techninės paramos administravimo taisyklių patvirtinimo“;
9. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. gegužės 27 d. įsakymas Nr. 1K-190 „Dėl Lietuvos Respublikai iš Pristatymo prie „Brexit’o“ rezervo skirtų lėšų administravimo taisyklių įgyvendinimo“;
10. Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-264 (2022 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. 2022/8-285 redakcija) patvirtintas Europos Sąjungos 2014-2020 m. struktūrinių fondų administravimo veiklos vadovas;
11. Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2022 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 2022/8-306 patvirtintas 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos bei Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo veiklos vadovas;
12. Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2016 m. rugsėjo 19 d. įsakymu Nr. 2016/8-176 (2022 rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. 2022/8-319 redakcija) patvirtinta Pirkimų priežiūros procedūra (2014–2020 metų Europos sąjungos struktūrinių ir investicijų fondų veiksmų programos projektams, išskyrus techninės paramos projektus);
13. Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2022 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. 2022/8-374 patvirtinta Pirkimų priežiūros procedūra (2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programų ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės projektams);
14. Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2018 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. 2018/8-115 (2022 m. rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. 2022/8-318 redakcija) patvirtinta Pirkimų priežiūros procedūra techninės paramos projektams;
15. Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-264 (2022 m. rugsėjo 8 d. įsakymo Nr. 2022/8-362 redakcija) patvirtinta Pažeidimų valdymo procedūra (2014–2020 metų Europos sąjungos struktūrinių ir investicijų fondų veiksmų programos projektams);

16. Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2022 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 2022/8-307 patvirtinta Pažeidimų valdymo procedūra (2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programų ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės projektams);

17. Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-264 (2022 m. vasario 9 d. įsakymo Nr. 2022/8-32 redakcija) patvirtinta Paraiškų vertinimo procedūra.

Taip pat įvertinta CPVA vadovų pateikta faktinė informacija, susijusi su praktiniu teisės aktų nuostatų taikymu bei vykdymu.

2. VEIKLOS SRITIES ANALIZĖS METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI

1. Vertinant KPT CPVA veiklos srityje–projektų pirkimų priežiūra ir kontrolė Programose bei EGADP, nustatyta, kad CPVA tinkamai įgyvendinti aukštesnės teisinės galios teisės aktai, reglamentuojantys pirkimų priežiūrą ir kontrolę Programų, EGADP projektuose. CPVA administruojamose Programose, EGADP yra parengtos Pirkimų priežiūros procedūros, Pažeidimų valdymo procedūros (pirkimų pažeidimams tirti), kuriose įtvirtinta pakankama CPVA darbuotojų, atsakingų už pirkimų priežiūrą ir kontrolę, pirkimų pažeidimų tyrimą, Programų, EGADP projektuose, atsakomybė, funkcijos, veiklos kontrolė (nurodytų darbuotojų priimti sprendimai privalomai yra registruojami atitinkamose informacinėse sistemose, tarnybinėje stotyje, derinami / vizuojami / tvirtinami atitinkamų CPVA skyrių vadovų / vadovų pavaduotojų). Be to, vertinimo metu nustatyta, kad CPVA darbuotojai sprendimus, susijusius su pirkimų priežiūra ir kontrole, pirkimų pažeidimų tyrimu, priima suteiktų įgaliojimų ribose, visi dokumentai privalomai turi būti įkeliami į atitinkamas informacines sistemas, tarnybinę stotį, kurių prieinamumas yra užtikrintas CPVA atitinkamų skyrių vadovams, vadovų pavaduotojams, direktoriaus pavaduotojams (pagal kuriojamą sritį), direktoriui. Atsižvelgiant į tai, CPVA darbuotojai, atsakingi už pirkimų priežiūrą ir kontrolę, pirkimų pažeidimų tyrimą Programų, EGADP projektuose, neturi teisinę galimybės priimti vienašališkų sprendimų, daryti neteisėtos įtakos pirkimų priežiūros procesams, pirkimų pažeidimų tyrimų eigai, todėl vertintina, kad nėra iš esmės realių galimybių korupcijai pasireikšti minėtoje veiklos srityje.

2. CPVA darbuotojus, vykdyti pirkimų priežiūrą ir kontrolę, pirkimų pažeidimų tyrimus Programų, EGADP projektuose, skiria CPVA direktorius, atsižvelgiant į jų nepriekaištingas asmenines savybes, turimą reikiamą kvalifikaciją. Pažymėtina tai, kad CPVA darbuotojai, vykdytys minėtą funkciją, turi teisės aktų nustatyta tvarka pateikti privačių interesų deklaraciją PINREG, laikytis CPVA etikos kodekse nustatytų reikalavimų–elgtis sąžiningai, teisėtai, skaidriai ir objektyviai bei laikytis CPVA darbo tvarkos taisyklėse įtvirtinto draudimo dalyvauti veikloje, dirbti papildomus darbus ne CPVA, kurie sukeltų arba gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą arba siejasi su CPVA vykdomomis funkcijomis, imtis korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ar kitų teisės aktais uždraustų veikų, piktnaudžiauti tarnybine padėtimi, dalyvauti neteisėtuose sandoriuose, atlikti veiksmus, kurie kenktų CPVA dalykinei reputacijai. CPVA vietiniais teisės aktais pakankamai užtikrintas CPVA darbuotojų, atsakingų už pirkimų priežiūrą ir kontrolę, pirkimų pažeidimų tyrimus Programų, EGADP projektuose, atsakingumas sąžiningai, skaidriai, teisėtai atlikti pavestas funkcijas, kas eliminuoja prielaidas korupcijos apraiškoms atsirasti. Be to, pažymėtina tai, kad analizuojamu laikotarpiu CPVA nebuvo gauta korupcinio pobūdžio skundų, pareiškimų ar pranešimų dėl CPVA darbuotojų, įskaitant vykdančius pirkimų priežiūrą ir kontrolę, pirkimų pažeidimų tyrimus Programų, EGADP projektuose. Taip pat, CPVA nėra gavusi pranešimų iš kitų institucijų dėl atliekamų korupcinio pobūdžio tyrimų, susijusių su CPVA darbuotojais, įskaitant ir vykdančius minėtas

funkcijas bei analizuojamu laikotarpiu nebuvo CPVA nustatytų atvejų, kad CPVA darbuotojai būtų pažeidę Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo nuostatas.

3. Pažymėtina tai, kad Programų ir EGADP Pirkimų priežiūros procedūros Įvykdyto pirkimo įvertinimo patikros lape įtvirtinta, jog CPVA darbuotojai, vykdantys pirkimų priežiūrą ir kontrolę, privalomai turi atlikti pirkimo komisijos narių, asmenų, paskirtų atlikti pirkimą ir pirkimų procedūrose dalyvaujančių ekspertų, pirkimo iniciatorių privačių interesų deklaracijų, teikiamų Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme nustatyta tvarka, tikrinimą ir įsitikinti, ar vykdant pirkimą nebuvo interesų konflikto, taip pat privalo atlikti tikrinimą, ar nurodyti asmenys yra pasirašę konfidencialumo pasižadėjimą, nešališkumo deklaraciją, kaip numato Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.

4. Vertinimo metu nustatyta, kad CPVA direktoriaus 2022 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. 2022/8-374 patvirtintos Pirkimų priežiūros procedūros (skirta 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir EGADP projektams) 49 punkte įtvirtinta nuostata, jog projektų vadovas, gavęs pirkimo dokumentus patikrai, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas įvertina, ar pateiktam pirkimui turi būti atlikta paskesnė pirkimo patikra, ir nustatęs, kad pirkimui neturi būti atliekama paskesnė pirkimo patikra, projektų vadovas gali priimti sprendimą nevykdyti paskesnės pirkimo patikros ir apie tai informuoja projekto vykdytoją, parengdamas raštą, kurį tvirtina skyriaus vadovas / vadovo pavaduotojas. Tokio pobūdžio reguliavimas, suteikiant projekto vadovui priimti sprendimą nepagrįstą jokiais paskesnės pirkimo atrankos kriterijais (nors ir numatytas rašto dėl informavimo projekto vykdytojo suderinimas su skyriaus vadovu / vadovo pavaduotoju), sietinas su galimu projekto vadovo subjektyviu pirkimo dokumentų vertinimu ir sprendimo priėmimu bei galimu korupcijos apraiškų pasireiškimu, todėl būtina įtvirtinti teisinį reguliavimą, nustatant ir aiškiai apibrėžiant kriterijus, kuriais remiantis CPVA darbuotojas, vykdantis pirkimų priežiūrą ir kontrolę, galėtų priimti sprendimą dėl paskesnės pirkimų patikros neatlikimo atitinkam pirkimui, kas leistų nustatyti visiems vienodą ir aiškiai apibrėžtą teisinį reguliavimą dėl paskesnės pirkimo patikros neatlikimo atitinkamiems pirkimams.

5. 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“, 182 punkte įtvirtinta, kad administruojančiosios institucijos, atlikdamos išlaidų patikrinimus, **pirkimų patikrinimus**, jungtinių projektų tinkamumo finansuoti tikrinimus ir patikras vietose, gali taikyti rizika grįstas atrankines metodikas, suderintas su vadovaujančiąja institucija. Vertinant nurodytą teisinį reglamentavimą, 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos EGADP projektus administruojančioms institucijoms, šiuo atveju CPVA, yra suteikta teisė reglamentuoti rizika grįstas atrankines metodikas dėl pirkimų patikrinimų, kurios derinamos su vadovaujančia institucija.

6. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio vertinimo aprašymo 4 ir 5 punktuose, tikslinga yra pakeisti CPVA direktoriaus 2022 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. 2022/8-374 patvirtintą Pirkimų priežiūros procedūrą, nustatant konkrečius paskesnės pirkimų patikros atrankos kriterijus ar tvarką bei etapą, kuriame šis procesas (atranka) bus užtikrintas (ar paskesnės pirkimų dokumentų patikros etape, ar įtvirtinus paskesnės pirkimų patikros atrankos etapą, patvirtinant Paskesnės pirkimų patikros atrankos tvarką) 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programų ir EGADP projektams. Apibendrinant tai, tikslinga yra aiškiai apibrėžti minėtoje Pirkimų priežiūros procedūroje, kuri reguliuoja 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programų ir EGADP pirkimų priežiūrą ir kontrolę projektuose, Paskesnės pirkimų patikros atrankos tvarką ir (arba) paskesnės pirkimų

dokumentų patikros neatlikimo kriterijus, kas užtikrintų visiems pirkimams vienodą ir aiškiai apibrėžtą teisinį reguliavimą dėl paskesnės pirkimų patikros neatlikimo atitinkamiems pirkimams bei užkardys galimų korupcijos apraiškų pasireiškimą.

7. Vertinimo metu, įvertinus CPVA direktoriaus 2016 m. rugsėjo 19 d. įsakymu Nr. 2016/8-176 (2022 rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. 2022/8-319 redakcija) patvirtintą Pirkimų priežiūros procedūrą (2014–2020 metų Europos sąjungos struktūrinių ir investicijų fondų veiksmų programos projektams, išskyrus techninės paramos projektus); CPVA direktoriaus 2022 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. 2022/8-374 patvirtintą Pirkimų priežiūros procedūrą (2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programų ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės projektams); CPVA direktoriaus 2018 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. 2018/8-115 (2022 m. rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. 2022/8-318 redakcija) patvirtintą Pirkimų priežiūros procedūrą techninės paramos projektams, nustatyta, kad šiuose teisės aktuose nėra įtvirtinto proceso atlikti pakartotinius atliktų Paskesnės pirkimų patikros vertinimus, pvz., gavus informaciją, turinčios įtakos atliktų paskesnės pirkimų patikros vertinimo rezultatams. Reglamentavus minėtuose teisės aktuose pakartotinius atliktų Paskesnės pirkimų patikrų atlikimo procesus, būtų sumažinta tikimybė korupcijos pasireiškimui atsirasti. Atsižvelgiant į tai, tikslinga yra siūlyti įtvirtinti minėtą reglamentavimą CPVA administruojamų Programų, EGADP Pirkimų priežiūros procedūrose.

Vertinimo metu nustatyta, kad CPVA vidiniuose teisės aktuose nustatyti pirkimų priežiūros vykdymo ir kontrolės terminai (atitinkamų veiksmų atlikimui, sprendimų priėmimui) atitinka aukštesnės galios teisės aktuose įtvirtintus terminus atitinkamiems veiksams atlikti dėl pirkimų priežiūros ir kontrolės, pirkimų pažeidimų tyrimų Programų, EGADP projektuose. Terminų laikymąsi kontroliuoja skyrių vadovai, vadovų pavaduotojai. Pažymėtina tai, kad CPVA darbuotojai, vykdydantys pirkimų priežiūrą ir kontrolę, pirkimų pažeidimų tyrimus Programų, EGADP projektuose ir atliekantys atitinkamus veiksmus bei priimančius sprendimus, ne visada užtikrina terminų laikymąsi. Dažniausios priežastys, įtakojančios nustatytų terminų praleidimą – reikiamų pirkimo patikrai atlikti dokumentų nebuvimas, paaiškinimų laiku nepateikimas ir kt., tačiau viena iš svarbiausių priežasčių yra žmogiškųjų išteklių trūkumas ir dėl šios priežasties padidėję darbo krūviai sąlygoja laiku (nustatytais terminais) atitinkamų veiksmų neatlikimą, sprendimų nepriėmimą. Pažymėtina tai, kad vertinimo metu nustatyta, jog didžiausias žmogiškųjų išteklių trūkumas yra CPVA Pirkimų ir pažeidimų prevencijos skyriuje. Žmogiškųjų išteklių trūkumas ir didelis darbo krūvis gali sąlygoti ir sudaryti pagrindą korupcijos apraiškoms atsirasti („nenoras pastebėti“ tikrinamų pirkimų galimų pažeidimų (galimai sąlygotas pašalinės įtakos, bet ir dėl nuovargio)). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tikslinga yra siūlyti padidinti CPVA Pirkimų ir pažeidimų prevencijos skyriaus darbuotojų skaičių, įvertinus reikiamą poreikį, ir spręsti dėl darbo krūvio mažinimo“.

3. PASIŪLYMAI DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS SUMAŽINIMO AR PANAIKINIMO

Priemonės	Įvykdymo laikas ir atsakingas CPVA skyrius	Laukiami rezultatai	Vertinimo kriterijus
1. Reglamentuoti Pirkimų priežiūros procedūroje, kuri reguliuoja 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir	2023 m. III ketv. Procesų valdymo skyrius	Nešališkumo bei objektyvumo užtikrinimas, dviprasmiškų nuostatų panaikinimas,	Pakeisti arba papildyti atitinkami CPVA teisės aktai.

EGADP pirkimų priežiūrą ir kontrolę projektuose, Paskesnės pirkimų patikros atrankos tvarką ir (arba) paskesnės pirkimo dokumentų patikros neatlikimo kriterijus.		užtikrinimas visiems pirkimams vienodo ir aiškiai apibrėžto teisinio reguliavimo užtikrinimas.	
2. Programų ir EGADP Pirkimų priežiūros procedūrose reglamentuoti pakartotinius atliktų Paskesnės pirkimų patikros atlikimo procesus.	2023 m. III ketv. Procesų valdymo skyrius	Nešališkumo bei objektyvumo užtikrinimas.	Pakeisti arba papildyti atitinkami CPVA teisės aktai.
3. Padidinti CPVA Pirkimų ir pažeidimų prevencijos skyriaus darbuotojų skaičių, įvertinus reikiamą poreikį, ir spręsti dėl darbo krūvio mažinimo.	2023 m. II ketv. Personalo skyrius ir Pirkimų ir pažeidimų prevencijos skyrius	Padėtų užtikrinti Programų ir EGADP projektuose savalaikį ir tinkamą veiksmų atlikimą bei sprendimų priėmimą, CPVA darbuotojams vykdant pirkimų priežiūrą ir kontrolę. Nešališkumo bei objektyvumo užtikrinimas.	Padidinti žmogiškieji ištekliai, darbo krūvio mažinimas.

Išvada. Įvertinus KPT CPVA veiklos srityje – projektų pirkimų priežiūra ir kontrolė 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų ir 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programose bei Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonėje, konstatuotina, kad šioje srityje korupcijos pasireiškimo tikimybės rizika vertintina kaip žema (4 balo). Pagal įvertintus procesus žema korupcijos pasireiškimo tikimybė su pastebimu poveikiu CPVA veiklai kyla dėl darbuotojų trūkumo ir darbo krūvio (6 balai). Labai žema korupcijos pasireiškimo tikimybė su labai žemu poveikiu CPVA veiklai egzistuoja dėl nurodyto teisinio reglamentavimo trūkumų (2 balai).

Parengė
Erika Patupytė
2022-11-23